

Racjonalista a kwestia kobieca

Autor tekstu: **Mariusz Agnosiewicz**

Z okazji Dnia Kobiet, Roku Naszego 2005, w imieniu redakcji Racjonalisty wszystkim Kobietom-Czytelniczkom Racjonalisty – ze szczególnym ukłonem dla naszych sympatyczek oraz tych, które angażują się w dyskusje na naszym forum... – składam najserdeczniejsze życzenia. Oby spełniły się Wasze marzenia...

Ten dzień jest dobrą okazją do poruszenia znaczenia kobiet w Racjonaliscie. Dziś w GW czytałem o problemie faworyzowania mężczyzn w oświacie, wśród nauczycieli, co się wyjaśnia tym, że jest ich bardzo mało w stosunku do kobiet i trzeba ich jakoś, cytuję, „dopieścić”. Racjonalista ten sam problem ma z kobietami, tylko pytanie — jak je „dopieścić”, aby zaczęły się garnąć do nas nieco bardziej? Czy należy bardziej kokietować feministki, czy może należałoby próbować zainteresować bardziej „zwykłe” kobiety (czyt.: nie „awangardę”)? A może niczego tutaj nie da się już zrobić z przyczyn fundamentalnych?

Pierwszy wariant odrzucam, bo sędzę, że środowiska feministyczne tak czy inaczej stanowią w większości nasze naturalne sympatyczki, podobnie jak np. homoseksualiści. Łączy nas głównie to, że razem walczymy z pewnymi przesadami i z ciasnym tradycjonalizmem. Sędzę też, choć nie mam na to empirycznych dowodów, że w środowisku feministycznym jest znacznie więcej ateistek i agnostyczek niż statystycznie wśród kobiet w Polsce. Sędzę też, że więcej procentowo jest tam także racjonalistek. Jednak ta „tożsamość racjonalistyczna” wśród polskich feministek jest za słabo uwidaczniana. **Racjonalistyczne środowisko wśród feministek powinno się bardziej wykrystalizować.** Racjonalista powinien zacieśnić (nawiązać?) współpracę z feministkami-racjonalistkami.

Zaś jeśli chodzi o Racjonalistę i kobiety jako takie, to sprawa jawi mi się bardziej pesymistycznie. Choć nie mam na to aktualnie żadnych empirycznych dowodów, jednak ze wszystkich moich obserwacji wynika, że światopogląd racjonalistyczny cieszy się u kobiet zauważalnie mniejszym powodzeniem niż u mężczyzn. Badania statystyczne pokazują, że kobiety są bardziej religijne. (Neuro)biologia. Nie są to zresztą tylko moje spostrzeżenia. Pewna bardzo interesująca racjonalistka pisała o tym tak:

Zastanawiałam się kiedyś czy przypadkiem ateizm nie koreluje z potrzebą poznawczą... Ciekawie by wyglądały badania w tym temacie teiści v/s ateiści pod kątem pewnych cech osobowych można by ocenić co predysponuje do każdego z tych światopoglądów a prawie pewna jestem, że byłyby określone typy ludzi; teistyczny i ateistyczny. Może kiedyś sama zrobię takie amatorskie badania, by zaspokoić mój głód wiedzy w tej materii. Na razie odnotowałam wśród moich znajomych fakt, że jestem jedyną kobietą ateistką, żadna z moich koleżanek nie odrzuca boga choć większość widzi go na swój sposób. Właściwie katolicyzm to dla nich tylko tradycja a nie wyznanie. Wśród kolegów mam zarówno ateistów i wierzących. Czyli mogłabym wysnuć wnioski na podstawie próby jaką jest grupa moich znajomych, że kobiety są silniej podatne na religię. Oczywiście metodologia leży w tych zaocznych pomiarach, więc to tylko takie „pi razy oko” przymiarki do teorii o większej podatności kobiet na religię...

Jednak nawet ta różnica między religijnością kobiet i mężczyzn nie wyjaśnia zadowalająco problemu pt. „Racjonalista a kwestia kobieca”. Weźmy choćby udział kobiet w tworzeniu serwisu (kryterium publikacji tekstów). Od dawien dawna nie tylko nie ma żadnej poprawy w udziale kobiet w tworzeniu Racjonalisty, ale jest wręcz lekki spadek tego udziału. Dziś przedstawia się to następująco (rozpatruję tylko sekcję polską):

Swoje teksty w Racjonalistcie publikowało **31 kobiet**, co stanowi **~17% wszystkich publicystów**.

Choć mamy stałych publicystów, to można powiedzieć, że dziś **nie ma żadnej stałej publicystki** (może poza Joanną Żak, która jednak obecnie publikuje już rzadko).

Dużo gorzej jest, jeśli się weźmie pod uwagę ilość materiałów napisanych przez kobiety (ponieważ z tych 31 kobiet, aż 18 zamieściło tylko po 1 tekście). Kobiety opublikowały w Racjonalistcie **165 tekstów**, co stanowi jedynie **~10% wszystkich tekstów** (ale uwaga! — tylko tekstów „naszych” autorów (1746), bo sporo w Racjonalistcie jest tekstów typu dzieła Nietzschego, Woltera, „Młot na czarownice” itp. — teksty autorów już nieżyjących; jeśli się weźmie pod uwagę stosunek tekstów napisanych przez kobiety do tych wszystkich materiałów włącznie z tymi „nieżyjącymi”, to udział kobiet spada do **~6%!!**).

Przy okazji wymieńmy te najbardziej zasłużone publicystycznie kobiety na dziś dzień, które mają u nas więcej niż jeden swój tekst:

1. Joanna Żak-Bucholc (76)
2. Barbara Stanosz (16)
3. Maria Szyszkowska (13)
4. Marta Lampart (9)
5. Małgorzata Brywczyńska (8)
6. Izabela Larisz (6)
7. Aneta Średzińska (4)
8. Anna Słota (3)
9. Domenika B. Turkiewicz (3)
10. Ewa Ende (3)

11. Danuta Musiał (2)

12. Agnieszka Dutka (2)

13. Cecylia Ruder (2)

Tutaj powinienem też wymienić kobiety zupełnie wyjątkowe „z punktu widzenia” Racjonalisty, którym należy się bez wątpienia **"Laur Racjonalisty" za główne role kobiece...**:

- **Anna Słota** - za swą codzienną systematyczną pracę i pomoc w redagowaniu serwisu;

- **Małgorzata Koraszewska** - tłumaczka popularnonaukowa, która wspiera Racjonalistę tłumaczeniami najciekawszych autorów zagranicznych bliskich nam światopoglądowo; dzięki niej polski Racjonalista wzbogacił się o 20 tekstów 11 zachodnich wolnomyślicieli, w tym na szczególną uwagę zasługuje tłumaczenie dużej części nowej książki Richarda Dawkinsa;

- **Joanna Żak-Bucholc** - za ilość i rzetelność swych publikacji, jest to kobieta, która jak dotąd opublikowała najwięcej w Racjonalistcie swoich tekstów i wyróżnia się nie tylko wśród kobiet, ale i wśród mężczyzn; warto podkreślić, że jest to także jedna z najdawniejszych współpracowniczek Racjonalisty, jedna z pierwszych osób, które podjęły ze mną wirtualną współpracę, która zaowocowała największym polskim serwisem poruszającym sprawy światopoglądowe;

- **Ailinon** - utalentowana graficzka, która stworzyła piękny i niepowtarzalny design i ogólną grafikę dla naszego serwisu.

Specjalną i osobną cześć składam dla Pań: **Barbary Stanosz** i **Marii Szyszkowskiej**. Tutaj nie tylko za ich udział merytoryczny w Racjonalistcie, ale przede wszystkim za ogólne znaczenie tych kobiet dla polskiego środowiska wolnomyślicielskiego. Panią Barbarę mianowałbym **Pierwszą Racjonalistką RP**. Jej ścisły umysł, intelektualna precyzja logika i niezwykle klarowny język połączone ze światopoglądowym zaangażowaniem stanowią dla nas — racjonalistów-wolnomyślicieli — wzór do naśladowania. Pani Maria z kolei nie ma sobie równych w kategorii **Wolnomyślicielka Czynu**. Pani Maria inicjując niepopularne społecznie a zwłaszcza ideologicznie (generalnie za to bliskie środowiskom wolnomyślicielskim) projekty prawne wywołuje przetaczające się przez Polskę debaty światopoglądowe, co tym samym, można chyba uznać, wszczynają lub przyspiesza proces korodowania polskich mitów i dogmatów katolicko-tradycjonalistycznych. Należy szczególnie podkreślić, że te dwie wyjątkowe kobiety wyróżniają się nie tylko wśród kobiet-wolnomyślicielek, ale generalnie — są czymś naprawdę wyjątkowym jeśli chodzi o całe polskie wciąż dość słabe środowisko wolnomyślicielskie. Gdybym miał znaleźć wśród mężczyzn osoby, które tak wiele znaczą dla polskiego środowiska wolnomyślicielskiego — zostałbym postawiony przed wyjątkowo trudnym wyzwaniem, jeśli nawet nie niewykonalnym. Ten fakt — tak wyróżniająca się wyjątkowość dla polskich wolnomyślicieli akurat dwóch kobiet — pozwala mi zakończyć ten tekst konkluzją, że być może kwestia „Racjonalista a sprawa kobieca” nie jest tak zupełnie beznadziejną jak mi się czasami wydaje...

Zobacz także te strony:

[Kościół i kwestia kobieca](#)

Mariusz Agnosiewicz

Założyciel, redaktor naczelny i publicysta Racjonalisty, założyciel i prezes Polskiego Stowarzyszenia Racjonalistów. Kontakt online ([GG](#), [Skype](#))

[Strona www autora](#)

[Pokaż inne teksty autora](#)

(Publikacja: 08-03-2005 Ostatnia zmiana: 09-03-2005)

[Oryginał.](http://www.racjonalista.pl/kk.php/s,3986) (<http://www.racjonalista.pl/kk.php/s,3986>)

Contents Copyright © 2000-2008 Mariusz Agnosiewicz

Programming Copyright © 2001-2008 Michał Przech

Autorem tej witryny jest Michał Przech, zwany niżej Autorem.
Właścicielem witryny są Mariusz Agnosiewicz oraz Autor.

Żadna część niniejszych opracowań nie może być wykorzystywana w celach komercyjnych, bez uprzedniej pisemnej zgody Właściciela, który zastrzega sobie niniejszym wszelkie prawa, przewidziane w przepisach szczególnych, oraz zgodnie z prawem cywilnym i handlowym, w szczególności z tytułu praw autorskich, wynalazczych, znaków towarowych do tej witryny i jakiegokolwiek ich części.

Wszystkie strony tego serwisu, wliczając w to strukturę katalogów, skrypty oraz inne programy komputerowe, zostały wytworzone i są administrowane przez Autora. Stanowią one wyłączną własność Właściciela. Właściciel zastrzega sobie prawo do okresowych modyfikacji zawartości tej witryny oraz opisu niniejszych Praw Autorskich bez uprzedniego powiadomienia. Jeżeli nie akceptujesz tej polityki możesz nie odwiedzać tej witryny i nie korzystać z jej zasobów.

Informacje zawarte na tej witrynie przeznaczone są do użytku prywatnego osób odwiedzających te strony. Można je pobierać, drukować i przeglądać jedynie w celach informacyjnych, bez czerpania z tego tytułu korzyści finansowych lub pobierania wynagrodzenia w dowolnej formie. Modyfikacja zawartości stron oraz skryptów jest zabroniona. Niniejszym udziela się zgody na swobodne kopiowanie dokumentów serwisu Racjonalista.pl tak w formie elektronicznej, jak i drukowanej, w celach innych niż handlowe, z zachowaniem tej informacji.

Plik PDF, który czytasz, może być rozpowszechniany jedynie w formie oryginalnej, w jakiej występuje na witrynie. **Plik ten nie może być traktowany jako oficjalna lub oryginalna wersja tekstu, jaki zawiera.**

Treść tego zapisu stosuje się do wersji zarówno polsko jak i angielskojęzycznych serwisu pod domenami Racjonalista.pl, TheRationalist.eu.org oraz Neutrum.eu.org.

Wszelkie pytania prosimy kierować do redakcja@racjonalista.pl